

(Байбихъ 1 гьумералда)

МАЦІ ЛЪАЙ – гьєб кӀудияб бечельи буго. Амма мацӀал лъалел гьечӀилан абун, бегуларо нильгун цадахъ вацтӀилда ругел миллатазул тарихги, гӀадаталги лъазаричӀого тезе.

Рахьдал мацӀал лъазариялде кӀоялдаса кӀоялде цӀикӀараб кӀвар кӀолеб буго. Гьелда хурхарал тадбирал щибаб сональ тӀоритӀула 13 абилеб школадда ва гьединал тадбиразул кидаго рахъ ккола, кинабго рахьаль кумек гьабула гьєб школалъул директор, нильер миллаталъул патриот Ризвн Гьолоевас.

Къецал рагъана гӀисинал класазул цӀалдохъабазул курдиялдальун.

КӀалъазе рагӀи кьуна Хасавюрт шагьаралъул Собранилъул председателъ Мугъажир Салахбеговасе. Гьєс бицана нильєца нильерго миллиял мацӀал кӀочене тун хадуб, нильер миллатӀагӀунин, гьєб нильєца биччабегуларин абун. Цо-цо умумул камулел гьєчӀо рахьдал мацӀалъул дарсаздаса жидер лъимал эркен гьарейн рачӀунел. Гьєб буго гьезул гӀакълу гьечӀолти ва гӀагараб мацӀалъул кӀвар бичӀӀунгутӀи, рокъорги цоцазда кӀалъалел руго гӀурус мацӀалдаян абун. Гьєс мисал бачана жиндирго лъималазул, гӀагараб мацӀ лъазеялъе гӀоло жиндица гьел шагьаралъул школаги тун Аксаялде цӀализе ритӀанилан.

- Нильєца бича- бихъан тун хадуб, цо заманалдасан нильер мацӀ тӀагӀине буго, щиб миллаталъул чи живан лъазе гьєчӀо гьєб мехаль гӀадамазда. Пемемерал мацӀал лъазаризе тӀалаб гьабизе ккола киназго. Цо чанго батӀияб мацӀ лъай гьєб бечельи буго. Жиндирго мацӀ лъаларевлӀун вукӀиналъ бицуна чияс жиндир умумузул кьимат тӀубанго хвезабулеб букӀин. Жакъасел къецал рукӀине риччанте нильер мацӀалдехун бугеб адаблъе мисаллъун.

Февралалда ричине ругилан лъазабуна. Гьединачго кӀалъай гьабуна шагьаралъул Администрациялъул бетӀерасул заместитель, шагьаралъул лъай кьеялъул ишал тӀуралев ПӀагьир ХӀажиевас:

8 февралъ тӀобитӀана къецазул кӀиабилеб бутӀа.

ГЪЕНИБ магӀарул мацӀалъул мугӀалимзабаз – Кьурмангъиз Палиеваль (13 школа) Заира Пабдулкъадироваль (гимназия № 2), Заира Бадрудиноваль (17 школа) ва Асият Набиеваль (М. Горькиясул цӀаралда бугеб гимназия) кьезе рукӀана рагъарал дарсал.

Дарсазе кьимат кьезе гӀуцӀараб жюриалда гьорлӀе рукӀана:

ГУО-ялъул рахьдал мацӀазул методист **Машидат**

цодагъабги лъикӀ гьабизе бокьилаан.

ЦӀияб дарс мугӀалималъ байбихъана ЧӀанкӀал гӀумруялъул цо-цо бакӀал мухӀкан гьариялдасан, ва хадубккун гьезие цӀалана шагӀирасул «ТӀаде магӀарухъе яхине анищ» абураб ясалъул цӀаралдасан хъвараб кечӀ. КочӀол рагӀабаз, мугӀалималъул гӀащикъаб гьаракъаль гурейги, рекӀее асао гьабулеб букӀана гӀодобе биччан хӀеренго пандрида, цвантӀихалда ва хъумузалда бачунеб нильер умумузул машгъураб бакъаналъги.

Хадубккун учительницаял лъималазулгун гара-чӀвари гьабуна кочӀол хӀасилалда тӀасан ва гьел жалго риччана тӀехьалдасан цӀализе. Учителницаял МахӀмудил гӀумруялъул бицунаго

«Кини» абураб кечӀ. ЦӀалдохъабаз бутӀаби ккун рекӀехъе цӀалана кочӀол мухъал ва мухӀканал жавабал кьуна гьелъул хӀасилалда тӀасан кьурал суалазе. КочӀол роцен ва мухъалдаса мухъалде росулел цоцазда релъарал гьаркъал гьезда бигъаго ралагъизе кӀолел рукӀана.

ГумархӀажи Шахтамановасул хӀакъальулъ бицунаго, гьель байбихъана:

- Жакъа нильєца сапар бухъине буго ЧӀарада районалъул Мокъсоб росулъе, - абурал рагӀабаздасан. Кьокъабго хабар хъвадарухъанасул гӀумруялъул хӀакъальулъги бицун, мугӀалималъ биччана Расул ХӀамзатовас жиндирго гьудуласде П. Шахтамановасде хъварал рагӀабазда МухӀамадтӀамир

ва шагӀирзабазул тӀахъал.

Заира Бадрудиноваль дарс бачана эркенго, гьоркъоб хӀухъ бахъичӀого, бечедаб материал цебеги босун, кинавго чиясда бицӀӀулеб, Генекарказул раклазул магӀарул мацӀалдеги, гӀагараб тӀабигӀаталдеги, миллатал гемемераб ватӀаналдеги рокӀи бижизабулеб къагӀидаялда. Дарс лъугӀизабуна Р. ХӀамзатовасул «Метер магӀарул мацӀ хвезе батани, хваги дун жакъаго жаниб ракӀ кьвагъун» абурал рагӀабаздальун ва гьєб бицинеги бокьизеги цӀалдохъаби ахӀиялдальун. Гьединач дарсидаса хадуб гемемерал лъикӀал рагӀаби абизе бокьула мугӀалималдехун руссун ва ракӀ чӀола гьединач устарзабазда кодоб нильер миллаталъул хазина бугебгӀан мехаль, нильер мацӀалъ жеги гемемерал гӀасраби асир гьарилан абун.

Къецал тӀоритӀиялде цӀикӀараб кӀвар кӀолеб буго рахьдал мацӀалъул рахьаль ГУ-Оялъул бетӀерай специалист Рашидова Пазра АхӀмадовнаял. Гьелъул нухмалъиялда гьоркъ шагьаралъул школазда тӀоритӀула рахьдал мацӀалда хурхарал батӀи – батӀиял тадбирал. Пазра Рашидова жиндирго столалда нахъа гӀодой чӀун кабинеталъуй хӀалтӀулей специалист гуро, гьей щибаб кӀояль йикӀлуна шагьаралъул школазда мугӀалимзабигун ва гьезул цӀалдохъабигун. Гьединлъидал кӀоялдаса кӀоялде къадру борхулеб буго цӀалдохъабазда гьоркъоб магӀарул мацӀалъул ва гьезул гьира кӀолеб буго гӀагараб мацӀалда кӀалъазе, гьєб мацӀалда хъварал тӀахъал цӀализе.

Конкурсалда гьорлӀе кӀолеб тӀоцебесеб авар литературалъул рагъараб дарс кьуна Дагъистаналъул мустахӀикъай учитель Кьурмангъиз Пумахановна Паливаль. Дарс байбихъана рокъобе кьураб хӀалтӀиялъул цӀех – рех гьабиялдасан лъималаз, иргӀадал рахъ-

